

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”
БЛАГОЕВГРАД

ПРАВНО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

2700 Благоевград, тел/факс: +395/73/886617, e-mail: admin@law.swu.bg

Дисциплина:

Археология на българските земи през XV – XVII век

Конспект:

1. Селищната мрежа по българските земи през късното средновековие. Ханове и кервансарай. Организация на транспортните връзки.
2. Ислямска култова архитектура по българските земи: джамии, текета, тюрбета.
3. Имарети, медресета, библиотеки.
4. Ислямски некрополи и надгробни паметници.
5. Турските бани.
6. Обществени конаци, покрити пазари (бедестени/безистени), мостове, чешми.
7. Керамичното производство в Османската империя. Облицовъчни плочки; съдове.
8. Други специфични образци на керамичното производство – лулите.
9. Накитите през периода на късното средновековие. Ислямски и християнски накити. Законова детерминираност и археологически свидетелства.
10. Оръжията. Нападателно и защитно въоръжение. Производствени центрове по българските земи.
11. Християнска култова архитектура. Манастирите.
12. Изобразително изкуство. Традицията и новите стилове. Калиграфските образци като декоративни елементи.

Задължителна литература:

1. Божилов, Ив., Тулешков, Н. и Прашков, Л. Български манастири. С., 2008.
2. Деведжиев, М. Кратка история на селищното развитие по българските земи. С., 1979.
3. Из културното развитие на балканските народи (XV-XX в.). *Studia Balcanica*. 18. С. 1985.
4. Кийл, М. Изкуство и общество в България през турския период. С., 2002.
5. Кийл, М. Хора и селища в България през османския период. С., 2005.
6. Мюсюлманската култура по българските земи, Сборник. 1-3. С., 1997-2000.
7. Овчаров, Д. „Имарет джамия”. История и архитектурен тип. С., 1987.
8. Петрунова, Б. Ранни паметници на османската култова архитектура в българските земи. С., 2005.
9. Славов, Ат. Медни съдове. С., 1974.
10. Сотиров, Ив. Чипровска златарска школа. Средата на XVI - началото на XVIII век. С., 2001.
11. Стайнова, М. Османска култова архитектура (XV-XVIII в.). В: *Studia Balcanica*. 18, 1985.

12. Стайнова, М. Османски изкуства на Балканите XV-XVIII в. С., 1995.
13. Станчева, М. Постижения и проблеми на археологическото проучване на късното средновековие XV-XVII в. В: Археология. 3. 1974.
14. Татарлъ, И. Турски култови сгради и надписи в България. – ГСУ. Факултет по западни филологии, LX, 1966.
15. Тулешков, Н. Архитектура на средновековния християнски и ислямски свят. С., 2008.

Допълнителна литература:

1. Георгиева, М. Църковната архитектура в Югозападна България (IX – XVII век). България: Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2024.
2. Друмев, Д., Дерменджиев, Хр., Даскалов, Н., Герасимов Т. Метална пластика. Ковано желязо, оръжия, калаени съдове. С., 1983.
3. Иванић, Бр. Накит из збирке Народног музеја од 15. До почетка 19. века. Београд, 1995.
4. Изследвания в чест на Стефан Бояджиев. Сборник. С., 2011.
5. Иширков, А. Град София през XVII в. С., 1912.
6. Културните взаимодействия на Балканите и турската архитектура, Сборник. 1. С., 2000.
7. Марков, Н. Буюк джамия в София. Бележки за нейното минало. В: Сердика-Средец-София. Т. 3. С., 1997.
8. Миков, Л., Каменните релефи при бекташките гробници в България. В: Проблеми на изкуството. 4. 1998.
9. Миллер, Ю. Искусство Турции. Москва, 1965.
10. Петева, Е. Български народни накити. В: Известия на Народния Етнографски музей в София. Т. VII. С., 1927.
11. Плетньов, В. Керамиката във Варна (XV-XVIII в.). Варна, 2002.
12. Радојковић, Б. Накит код срба од XII до краја XVIII века. Београд, 1969.
13. Станчева, М. София от древността до нови времена. С., 1999.
14. Харбова, М. Развитие на плановата и пространствена схема на османските култови сгради на Балканите (XV-XIX в.). В: Studia Balcanica. 18. С., 1985.
15. Babinger, Fr. Aufsätze und Abhandlungen zur Geschichte Südosteuropas und der Levante. Bd. I-II. München. 1962 und 1966.
16. Bayraktar, N. Les principales mosquées de Turquie. Istanbul, 1966.
17. Daskalov, N. and Kovacheva, V. Weaponry of the Past. Sofia, 1989.
18. Fehér, G. Türkisches und Balkanisches Kunsthandwerk. Budapest, 1975.
19. Hattstein, M. and Delius, P. (Eds.) Islam. Art and Architecture. Potsdam, 2004.
20. Inalcık, H. The Hub of the City: The Bedestan of Istanbul. In: Studies in Ottoman Social and Economic History. Variorum Reprints. London, 1985.
21. Inalcık, H. Introduction to Ottoman Metrology. In: Studies in Ottoman Social and Economic History. Variorum Reprints. London, 1985.
22. Kiel, M. Art and Society of Bulgaria in the Turkish Period. Maastricht, 1985.
23. Papadopoulo, Al. Islam and Muslim Art. London, 1980.
24. Topchiev, M. Mosques and Moslems in Bulgaria. Sofia, 1981. (книгата е издадена в билингва – на английски и на френски).
25. Yerasimos, St. Constantinople. Istanbul's Historical Heritage. Paris, 2005.

Изготвил: доц. д-р *Мирослава Георгиева*

ОКС Бакалавър: История и археология	Дата на отпечатване: 2026 г.	39.3.10.3-56	Страница 2 от 4
-------------------------------------	------------------------------	--------------	-----------------